

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1435/2015
04.02.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиоца М.О., ..., ..., Република Италија, чији је пуномоћник Д.М.В., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 327/13 од 21.01.2015. године, у седници већа одржаној 04.02.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 327/13 од 21.01.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П. 21563/2010 од 07.06.2012. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужана да му на име накнаде штете због неоснованог лишења слободе исплати и то на име материјалне штете због изгубљене зараде укупан износ од 49.312 евра у динарској противвредности на дан исплате са законском затезном каматом почев од 25.09.2005. године па до исплате, износ од 3.000 евра на име плаћених адвокатских трошкова у динарској противвредности на дан исплате са законском затезном каматом од 09.11.2005. године до исплате и износ од 1.835 евра на име камате коју би тужилац остварио на орочену штедњу за период положеног јемства у динарској противвредности на дан исплате са законском затезном каматом почев од 06.02.2009. године до исплате, као и на име нематеријалне штете износ од 23.000.000,00 динара и то због душевних болова, због повреде права на слободу износ од 12.000.000,00 динара, због повреде угледа и части износ од 10.000.000,00 динара и због претрпљеног страха износ од 10.000.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 07.10.2008. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 75.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.06.2012. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 327/13 од 21.01.2015. године, у првом ставу изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете и то на име изгубљене зараде у износу од 49.321 евра у динарској противвредности на дан исплате са законском затезном каматом почев од 25.09.2005. године до исплате, за износ од 3.000 евра на име плаћених адвокатских трошкова у динарској противвредности на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 09.11.2005. године до исплате и захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете у износу од 23.000.000,00 динара и то на име душевних болова због повреде права на слободу у износу од 12.000.000,00 динара, због повреде угледа и части у износу од 10.000.000,00 динара и због претрпљеног страха у износу од 10.000.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 07.10.2008. године до исплате. У другом ставу изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев за накнаду материјалне штете у износу од 1.835 евра на име камате коју би тужилац остварио на орочену штедњу за период положеног јемства у динарској противвредности на дан исплате са законском затезном каматом почев од 06.02.2009. године до исплате и у ставу другом изреке и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2., члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10. и 11. и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11) и члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 55/2014), и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нису учињене ни битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији позива тужилац. Наиме, тужилац се у ревизији позвао на учињене битне повреде одредаба парничног поступка из Закона о парничном поступку који се примењује од 01.02.2012. године, а у конкретном случају наведени закон се не примењује. Битне повреде наведене у ревизији су биле прописане и у одредби члана 361. ЗПП који се примењује на конкретан случај и Врховни касациони суд је утврдио да те битне повреде нису учињене у току поступка.

Према утврђеним чињеницама решењем истражног судије Четвртог општинског суда у Београду Ки 1215/01 од 23.12.2002. године против тужиоца одређено је спровођење истраге због основане сумње да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201. став 4. у вези са чланом 195. став 3. у вези става 1. КЗ РС, одређен је притвор и издата наредба о

издавању потернице. Окривљеном су слати позиви дипломатско-конзуларним путем на адресу у селу Р. у Р.С., а позив за саслушање заказано за 23.05.2002. године тужилац је примио 29.04.2002. године, па како је био упознат са чињеницом да се против њега води поступак, а на позив се није одазвао нити је изостанак оправдао, то је због закључка да се крије и избегава кривични поступак био испуњен законски услов за одређивање притвора, предвиђен одредбом члана 142. став 2. тачка 1. ЗКП. У списима кривичног предмета К. бр. 1510/05 постоји доставница за лично достављање насловљена на име тужиоца на адресу село Р. ... СО Н.Г., Р.С., из које произилази да је тужилац дана 29.04.2012. године примио позив за саслушање заказано за 23.05.2002. године. Решењем Четвртог општинског суда у Београду Кв 1147/04 од 01.06.2004. године одбијена је жалба браниоца окривљеног против наведеног решења. У образложењу тог решења наведено је да истражни судија правилно поступио када је према окривљеном одредио притвор, с обзиром на то да је окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела против безбедности јавног саобраћаја, да су му достављени позиви и да је тужилац примио позив за саслушање, тако да је био упознат са чињеницом да се против њега води кривични поступак, а позиву се није одазвао нити изостанак оправдао. Дописом Министарства правде Републике Српске од 13.12.2002. године суд је добио обавештење да се окривљени налази у Италији, те да је недоступан органима гоњења, што по оцени тог суда представља околност која оправдава бојазан да би окривљени, уколико би се нашао на слободи, могао побећи или се сакрити и тако постати недоступан суду. Решењем Четвртог општинског суда у Београду Кв 999/05 од 15.07.2005. године преиначено је решење истражног судије Четвртог општинског суда у Београду Ки 1215/01 од 27.06.2005. године, па је тужиоцу одређено јемство у износу од 10.000 евра, притвор према њему је укинут и одређено је да се окривљени пусти на слободу по правноснажности решења. Решењем Кв. 188/08 од 01.04.2008. године против окривљеног – тужиоца у предмету К 1510/05 обустављен је кривични поступак са образложењем да нема места оптужби због кривичног дела тешко дело против безбедности саобраћаја по оптужници поднетој дана 01.11.2005. године. То решење постало је правноснажно решењем Окружног суда у Београду Кж 2733/08 од 07.10.2008. године. Тужилац је лишен слободе дана 17.04.2004. године у Италији, па је био у екстрадиционом притвору од дана лишења слободе до дана када је пуштен 23.09.2005. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања правилно је примењено материјално право када је тужбени захтев правноснажно одбијен као неоснован, у првом ставу изреке другостепене пресуде.

Право на накнаду штете има неосновано осуђено лице под одређеним условима (члан 556. ЗКП) и лице које је неосновано било у притвору (члан 560. ЗКП). Сматра се да је лице неосновано било у притвору, између осталог и у случају када није дошло до покретања кривичног поступка или је кривични поступак обустављен решењем (члан 560. ЗКП). Вреднујући допринос притвореног лица, законодавац је прописао ограничења и изузетак када лице које се налазило неосновано у притвору не може добити накнаду штете. Тај изузетак је предвиђен у члану 560. став 3. ЗКП по коме, иако је лице било у неоснованом притвору накнада штете му не припада ако је оно својим недозвољеним поступцима проузроковало лишење слободе.

Из утврђених чињеница произлази да је тужилац својим недозвољеним поступцима у кривичном поступку скривио лишење слободе. Тужилац је примио позив за саслушање и био упознат са чињеницом да се против њега води кривични поступак, позиву се није одазвао нити је изостанак оправдао, због чега је истражни судија закључио да се тужилац крије и избегава вођење кривичног поступка, па му је из тих разлога и одређен притвор. Наведена одлука је испитивана по жалби овде тужиоца и кривично ванрасправно веће је утврдило да је истражни судија правилно поступио када је тужиоцу одредио притвор. Имајући у виду овако утврђене чињенице, правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац својим недозвољеним поступањем скривио лишење слободе и да стога тужена не одговара за накнаду штете на основу члана 560. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку. Нижестепени судови су стога правилно одбили захтев тужиоца за накнаду нематеријалне и материјалне штете на име изгубљене зараде и на име плаћених адвокатских трошкова на основу одредбе члана 560. став 1. тачка 1. и става 3. Законика о кривичном поступку.

Истицање тужиоца у ревизији да доставница на основу које је истражни судија закључио да је тужилац као окривљени примио лично позив за саслушање, нема утицаја на другачије одлучивање у предметној парници. Та чињеница је расправљена у истражном поступку, а цењена је у предметном поступку од стране нижестепених судова и закључено да је тужилац примио позив за саслушање посредством дипломатско конзуларног представништва. Неосновани су наводи у ревизији тужиоца којима се указује на неоправдано дуг период у коме је истражни судија одбијао прихватање јемства које је предложено одмах по одређивању притвора. Тужилац је лишен слободе дана 17.04.2004. године у Републици Италији, што је поврђено одлуком Апелационог суда у Венецији – Четврто одељење поступци екстрадиције од 20.04.2004. године и то по налогу за хапшење Ки 1215/01 од 23.12.2002. године од стране судске власти у Београду. Решењем ванрасправног већа од 15.07.2005. године тужиоцу је укинут притвор и одређено јемство у износу од 10.000 евра, а из екстрадиционог притвора је пуштен 23.09.2005. године на основу одлуке Врховног касационог суда у Риму. Тужиоцу је према томе укинут притвор полагањем јемства у износу од 10.000 евра. Дужина трајања поступка прихватања јемства није од утицаја на чињеницу да је тужилац сам скривио лишење слободе и да стога нема право на накнаду нематеријалне и тражене материјалне штете, а како то правилно закључују нижестепени судови.

Врховни касациони суд није ценио остале наводе у ревизији тужиоца којима се оспорава утврђено чињенично стање, јер на основу одредбе члана 398. став 2. ЗПП, ревизија се не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 405. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**